

EL PIÓ

BOLLETI D'INFORMACIO CULTURAL

Número 16 .- Segona época

Burjassot, Abril de 2008

Eixemplar gratuït

EL TEATRE ROMÀ DE SAGUNT

El passat més de Giner va eixir a la llum la sentència del Tribunal Suprem de l'Estat Espanyol, desestimant el recurs posat per l'Ajuntament de Sagunt i confirmant el fallo del Tribunal Suprem de Justicia de la Comunitat Valenciana, de l'any 2003, que considerava que la obres de restauració fetes en el Teatre Romà de Sagunt, son illegals, segons la llei del Patrimoni de 1985 i estimava que es tractava d'una reconstrucció sobre les ruïnes autèntiques, i esta sentència obliga a revertir les obres a com estaven abans de la reconstrucció, en un plaç de 18 mesos.

A conseqüència d'esta sentència s'han mobilisat alguns col·lectius per a demanar que no s'eixecute, alegant raons que, al nostre parèixer, no tenen suficient pes per a que no s'eixecute dita sentència.

Per una part aleguen que no és possible la reversió perquè deixaria inservible el teatre. És possible que aixina siga tècnicament, però en este cas els autors i eixecutors del projecte nos han estat enganyant, quan dien a l'escomençar les obres, allà per l'any 92, que estes eren reversibles sense problemes.

Atres aleguen que la reversió va en contra de la cultura perquè ya no es podrien fer espectacles com els que allí es representen dins del Festival Sagunta a Escena. I ací cal recordar que el Festival ya fa 25 anys que escomençà, o siga en 1982, molt abans de la reconstrucció i ya es representaven en el teatre obres com El mito de Edipo Rey, Antígona, Medea u Otelu, entre atres, quan les grades es cobrien en taulons de fusta que es desmontaven a l'acabar el Festival. Igual que en

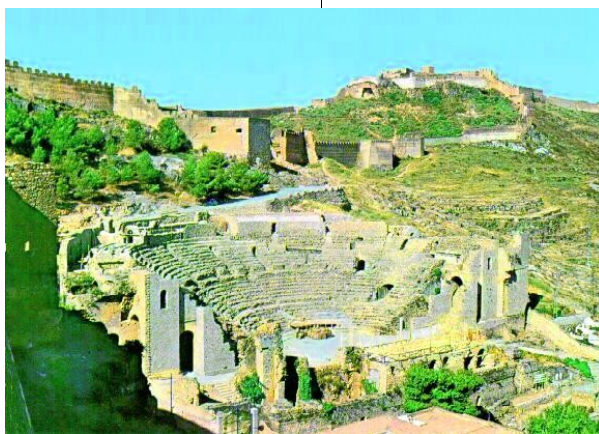
l'anfiteatre l'Arena de Verona (Italia), on tots els anys fan una temporada d'òpera i monten i desmonten els escenaris, sense que a ningú se li ocorrega destroçar el recinte fent obres permanents o cobrint les grades de màrmol. Ademés que en estos últims anys el Festival ha tornat a representar-se, com en els anys primers, en atres salons de la població i inclús a l'aire lliure.

Però la qüestió més important de tot este assumpte és que si n'hi ha una sentència dictada per un tribunal competent i no s'eixecute per presions o atres motius aliens, com puguen ser els econòmics, els ciutadans podem fer-se la següent pregunta. ¿Per a que aprofita la justícia en este país?. ¿Serà veritat que la justícia és més rigorosa en aquells que no tenen recursos polítics o d'atra índole, per a poder burlar-la?.

Nosatres pensem que la sentència es deu complir i revertir el Teatre Romà de Sagunt a l'estat en que estava abans de la reconstrucció per dos raons.

Una per a que quede constància que la justícia és igual per a tots i no obliga només a complir la llei ad aquells que han d'assolar la caseta que tenen en la plaja des de anys inmemorial.

I segona perquè el Teatre Romà deu passar a la posteritat sent lo que sempre ha segut, Teatre Romà, per supost en les restauracions necessaries per al seu us i conservació, però sempre respectant el model original, puix les ruïnes són un llegat del nostre passat i un testimoni viu de la nostra història i que les futures generacions puguen dir "*en sagunt n'hi ha un Teatre Romà*" i no tinguen que dir "*en Sagunt n'hi havia un Teatre Romà*".

EQUIP DE JOCS TRADICIONALS

L'equip de Jocs Tradicionals d'El Piló segueix participant en totes aquelles competicions o demostracions de jocs tradicionals valencians que es fan al llarc de la nostra Comunitat Valenciana.

En estos últims mesos ha participat en totes les partides de **birles** de la lliga autonòmica, així com també en la de **pic i pala** que es feu en Benissanó.

El dia 2 de Març estiguérem en Castellar Oliveral en el trofeu de falles de **birles**, en el que Amadeu González va aconseguir el primer lloc.

El dia 30 de Març es va jugar en el camp de la Granja, el segon trofeu de **Canut**, patrocinat pel M.I. Ajuntament de Burjassot, en el que en categoria dones fon guanyadora Mª Carme Martín, seguida en segon lloc per Consol López i tercera fon Maria Fuster. En categoria homes en primer lloc quedà classificat Miquel Giménez, el segon fon per a Vicent Civera i el tercer l'aconseguí Pepe Marí.

Es molt important donar a coneixer els nostres jocs tradicionals a tots els nivells i per eixe motiu estiguérem en la plaça Emilio Castelar, de Burjassot, fent demostracions de varis jocs, en motiu de la Semana de la Dòna.

També participarem el dia 13 de Març en la Semana Cultural de la falla Nàquera-Lauri Volpi, on Manolo Ballester va donar una magistral conferència sobre els més importants Jocs de la Comunitat Valenciana, en les seus distintes modalitats, i a continuació uns components de l'equip d'El Piló feren una demostració de les característiques de tres dels més coneguts, en la que participaren els fallers presents fent unes tirades d'alguns dels jocs que s'havien explicat en la conferència.

I en eixa llabor divulgativa i educativa de les nostres tradicions, el dia 14 de Març, pel matí, sis membres de l'equip de Jocs varen coordinar varies activitats de jocs tradicionals per a més de 200 chiquets del coleje Nostra Senyora del Rosari, de Paterna.

L'equip de Jocs Tradicionals El Piló, vol agrair des d'ací a totes aquelles entitats que nos criden per a que fem demostracions, puix per a nosatres és molt important divulgar la nostra cultura valenciana i dins d'ella la gran varietat de jocs tradicionals.

LES TERTULIES D'EL PILÓ

El passat dia 5 de Març i en col·laboració ab l'Associació d'Escriptors en Llengua Valenciana, l'Entitat Cultural Valenciana El Piló organisa una Tertulia-Taller titulada "**Prosa i vers en els Llibrets de Falla**".

Actuà de presentador el President d'AELLVA, Aureli López, que va llegir un breu relat en prosa i a continuació passà a presentar als dos conferenciants, els poetes i escriptors Joan Antoni Alapont i Manel Navarro. El primer d'ells va llegir unes quantes poesies, algunes d'elles del seu últim treball per al Llibret de la falla Francesc Climent-Uruguay-Marqués de Bellet, que varen ser molt celebrades pels assistents. El segon també donà una lliçó magistral al llegir unes quantes poesies que varen ser molt aplaudides, en especial una on tracta de la visita a l'uròlec per la dijosa pròstata, per la seua gràcia i socarroneria.

A continuació es va obrir un debat entre els assistents per a tractar de l'importància que té la llengua valenciana en els Llibrets de Falla, ja que és l'únic testimoni cert que queda després de cremar-la. I com també és costum en les nostres Tertulies, l'acte acabà en un sopar de germanor, naturalment fon un sopar en faixa.

L'Estoreta Velleta

Totes les activitats que desenvolupa esta Entitat Cultural estan encaminades a recuperar i divulgar costums i tradicions dels valencians que, per uns motius o altres, s'han anat perdent en el transcurs dels anys.

I una d'estes activitats, tan important per al món de les falles que inclús es canta en el passadoble El Faller, es la festa de **L'Estoreta Velleta**.

Per això engany El Piló també l'ha celebrat, com ve fent des de fa uns anys, el dia 19 de Març, dia de Sant Josep.

La festa escomençà de bon matí preparant el carrer per a deixar-lo lliure de vehicles i a continuació fer-se un bon almorzar en productes típics de la terra, cansalda, botifarres, llonganices i un bon vinet de Requena.

Després l'eixida pel poble per arreplegar els trastos vells i amontonar-los en el carrer per a cremar-los per la nit.

A migdia i com és de costum es degustaren unes suculentos racions d'eixe plat que no pot faltar en un dia tan senyalat, que

és l'orgull de la gastronomia valenciana i conegut per tot el món, **la Paella**. banyada en bon vi i adornada en uns exquisits pasticcets i un carajillo, algú per a disimular prengué poleo, en sacarina.

A continuació tinguèrem una activitat de lo més variada, puix mentres que uns pegaven una becaeta sentats en la cadira, uns altres no mes tancaven els ulls per a poder descansar del "glop amarc" que acabaven de passar. Siga com siga, una volta ben descansats es dedicàrem a eixercitar la ment, posant-la a pensar per a guanyar al truc, parchis o dominó, segons les preferències de cadascú.

Després de jugar unes quantes partides escomençàrem a preparar el berenar i ferem un chocolate deliciós al que acompanyàrem en uns quants bunyols de marca major.

Ya per la nit vingué l'acte més sublim d'esta festa, la crema de tota aquella amalgama de coses velles que havíem amontonat. I ací ixque l'ingeni d'alguns assistents que pensaren que havia que omplir de paper de diari tot alló per a que cremara millor, i aixina es feu, tenint-ho tot preparat per a quan vingueren els bombers, cosa que no tardà en succeir.

En el foc purificador està l'essència d'esta festa tradicional valenciana, de la que es nodriren les primeres falles plantades en els carrers de València i el nostre desig no és altre que conservar-la i donar-la a coneixer a les generacions més joves que, segurament, molts d'ells no la coneixen.

Premis a les Falles

Com tots els anys passats El Piló col·labora en les Falles de Burjassot fent entrega de premis ad aquelles Comissions que s'han distinguit per la seua activitat valenciana durant l'eixercici o per la qualitat artística dels sus monuments, llibrets, etc.

Enguany hem concecit els següents premis.

En activitat valenciana han segut premiades les següents Comissions, Nàquera-Lauri Volpi, Esparter-Mestre Plasencia, Cristòfol Sorní-Mestre Ferran Martí, i Mariano Benlliure-Acequia de Tormos. Totes elles al mateix nivell, puix s'han preocupat per un igual, en donar a conèixer les nostres costums i tradicions al poble de Burjassot, durant l'eixercici 2007-2008.

En quan a Ingeni i Gràcia en tema valencià, els guardons han recaigut en la Comissió Fermin Galan-Primavera, per la seua falla gran i en la Comissió Domingo Orozco-Bailen, per la seua falla infantil.

En lo referent als Llibrets, el premi a la millor portada ha segut per al de la Comissió Plaça del Pouet. I pel seu contingut lliterari el quint premi fon per al de la Comissió Domingo Orozco-Bailen, el quart per al de la Comissió Espartero-Mestre Plasencia, el tercer per al de la Comissió Fermin Galan-Primavera, el segon per al de la Comissió Mestre Lope-Josep Carsí i el primer se l'emportà la Comissió de Mendizàbal.

Des d'estes llinees donem l'enhorabona a totes les Comissions de Falla de Burjassot per la gran tasca que porten a cap en la divulgació de les tradicions valencianes i les animem a que, dins de lo possible, procuren usar, sobre tot en els Llibrets, la llengua valenciana i que en cas de tindre dubtes poden consultar lliurement en esta Entitat Cultural Valenciana El Piló.

NOTICIES

RONDALLA I CANT D'ESTIL

La Rondalla Serenader's d'El Piló, junt en el grup de Cant d'Estil, han actuat en varies ocasions, durant estos tres últims mesos, en la difusió de la música i cant típics dels valencians, sent les més destacades les del dia 15 de Febrer que li feren una Ronda a la Fallera Major de la Comissió Mestre Lope-Josep Carsí, i la del dia 24 de Febrer que actuaren en l'Asilo Sequera i en el teatre de la Casa de la Cultura en el dinar homenage que feu als seus majors la Comissió de Cristòfol Sorní-Mestre Ferran Martín.

Així mateix el grup de Cant d'Estil acompanyat per tabal i dolçaina assistiren a l'Ofrena de Flors que fan les Comissions falleres a la Verge de la Cabeça.

FESTIVAL DE FOLCLOR

Per al pròxim dia 28 de Juny hem organitzat el VII Festival de Folclor Valencià, en l'auditori de la Casa de la Cultura, de Burjassot.

Enguany volem donar-li una dimensió especial, puix hem decidit posar-li el nom d'una persona molt estudiosa dels balls, trages i costums de la terra valenciana i que fa poc nos va deixar, es tracta d'Enric Martí i Mora (q.e.p.d.)

Així puix el VII Festival de Folclor Valencià El Piló tindrà la denominació de I Memorial Enric Martí.